

CELNÍ SPRÁVA ČR

Generální ředitelství cel

Vnitřní předpis č.: 35 /2023

Věc: Ochrana oznamovatelů v Celní správě České republiky

Změny a doplňky: VNP č. 27/2024 Aktualizované znění ke dni: 01/01/2025

Čl. 1

Předmět úpravy

Předmětem tohoto vnitřního předpisu (dále jen „VNP“) je upravit postup při přijímání a vyřizování oznámení o možném protiprávním jednání podle zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů (dále jen „zákon o ochraně oznamovatelů“) v Celní správě České republiky (dále jen „CS“).

Čl. 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto VNP se rozumí

- a) oznámením oznámení o možném protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít u CS, které je definované § 2 odst. 1 a odst. 2 zákona o ochraně oznamovatelů,
- b) oznamovatelem osoba, která pro CS vykonávala nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost dle § 2 odst. 3 písm. a), b), h), i), j) a odst. 4 zákona o ochraně oznamovatelů (závislá práce vykonávaná v základním pracovněprávním vztahu, služba, dobrovolnická činnost, odborná praxe, stáž, nebo výkon práv a povinností vyplývajících ze smlouvy, jejímž předmětem je poskytování dodávek, služeb, stavebních prací nebo jiného obdobného plnění) a ucházení se o práci nebo jinou obdobnou činnost,
- c) příslušnou osobou celník zařazený v rámci oddělení inspekce a kontroly odboru 50 vnitřních činností a bezpečnosti Generálního ředitelství cel (dále jen „odbor 50“), včetně ředitele odboru 50,
- d) vnitřním oznamovacím systémem souhrn postupů a nástrojů, zavedený CS v souladu s § 8 zákona o ochraně oznamovatelů, které využívá příslušná osoba k přijímání oznámení, nakládání s ním, ochraně totožnosti oznamovatele a dalších osob, ochraně informací uvedených v oznámení a komunikaci s oznamovatelem,
- e) odvetným opatřením jednání nebo jeho opomenutí v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, které bylo vyvoláno učiněním oznámení a které oznamovateli nebo osobě podle § 4 odstavce 2 písm. a) až h) zákona o ochraně oznamovatelů může způsobit újmu (rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení

pracovního poměru na dobu určitou, zproštění výkonu služby, zařazení mimo výkon služby nebo skončení služebního poměru, zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti, odvolání z místa vedoucího zaměstnance, uložení kárného opatření nebo kázeňského trestu, snížení mzdy, platu nebo odměny nebo nepřiznání osobního příplatku, přeložení nebo převedení na jinou práci nebo na jiné služební místo, služební hodnocení nebo pracovní posudek, neumožnění odborného rozvoje, změna pracovní doby nebo doby služby, vyžadování lékařského posudku nebo pracovnělékařské prohlídky, výpověď nebo odstoupení od smlouvy, nebo zásah do práva na ochranu osobnosti).

Čl. 3

Přijímání oznámení

(1) CS vylučuje přijímání oznámení od osob, které pro ni nevykonávaly nebo nevykonávají práci nebo jinou obdobnou činnost dle § 2 odst. 3 písm. a), b), h), i), j) a odst. 4 zákona o ochraně oznamovatelů.

(2) Oznámení lze podat v písemné formě (listinné nebo elektronické) nebo telefonicky prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému, který je k dispozici na intranetových stránkách CS.

(3) Na žádost oznamovatele přijme příslušná osoba oznámení osobně v přiměřené lhůtě, nejdéle však do 14 dnů ode dne, kdy o to oznamovatel požádal. V takovém případě je oznámení zaznamenáno formou protokolu.

(4) Příslušná osoba bezodkladně písemně vyrozumí oznamovatele o přijetí oznámení, nejdéle však do 7 dnů ode dne přijetí oznámení. Věta první se nepoužije, jestliže je zřejmé, že by takovým postupem byla prozrazena totožnost oznamovatele anebo jestliže o to oznamovatel požádal.

(5) Dojde-li k oznámení, jež má přijímat a vyřizovat příslušná osoba, jiné osobě nebo organizačnímu útvaru CS, bezodkladně musí být postoupeno k vyřízení příslušné osobě, a to způsobem, který zajistí zachování důvěrnosti obsahu oznámení i totožnosti oznamovatele. Z evidence dokumentů i ze spisu musí být zároveň vymazány veškeré informace týkající se takového oznámení, pokud je to možné.

(6) Pokud oznámení neobsahuje všechny potřebné informace či údaje, vyzve příslušná osoba oznamovatele k jejich doplnění.

(7) Dojde-li příslušné osobě podání, které není oznámením podle zákona o ochraně oznamovatelů a k jehož přijetí není příslušná, bezodkladně jej postoupí příslušnému organizačnímu útvaru CS. Před postoupením podání příslušná osoba upozorní podatele na skutečnost, že se nejedná o oznámení podle zákona o ochraně oznamovatelů a předmětná úprava se neuplatní.

Čl. 4

Vyřizování oznámení

(1) Příslušná osoba posoudí důvodnost informací uvedených v oznámení a písemně vyrozumí oznamovatele o výsledcích posouzení do 30 dnů ode dne přijetí oznámení. V případech skutkově nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů,

nejvýše však dvakrát. O prodloužení lhůty a důvodech pro její prodloužení je příslušná osoba povinna oznamovatele písemně vyrozumět před jejím uplynutím.

(2) Je-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba navrhne příslušnému služebnímu funkcionáři s personální pravomocí opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu. Nepřijme-li příslušný služební funkcionář s personální pravomocí opatření navržené příslušnou osobou, přijme k předejití nebo nápravě protiprávního stavu jiné vhodné opatření. O přijatém opatření příslušný služební funkcionář s personální pravomocí neprodleně vyrozumí příslušnou osobu, která o něm bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele.

(3) Není-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele o tom, že na základě skutečností uvedených v oznámení a z okolností, které jí jsou známy, neshledala podezření ze spáchání protiprávního jednání, nebo shledala, že oznámení se zakládá na nepravdivých informacích, a poučí oznamovatele o právu podat oznámení u orgánu veřejné moci.

(4) Součástí vyřízení oznámení je výsledek posouzení důvodnosti informací uvedených v oznámení a dále informace o

- a) ochraně, která oznamovateli na základě podaného oznámení náleží,
- b) zjištěném protiprávním jednání,
- c) navržených preventivních nebo nápravných opatřeních a důvodech jejich navržení,
- d) přijatých preventivních nebo nápravných opatřeních a jejich důvodnosti, a
- e) jiném způsobu vyřízení oznámení.

Čl. 5

Ochrana oznamovatele

(1) Oznamovatel nesmí být vystaven odvetnému opatření. Odvetnému opatření nesmí být vystaveny ani osoby podle § 4 odstavce 2 písm. a) až h) zákona o ochraně oznamovatelů.

(2) Ten, kdo nesmí být vystaven odvetnému opatření, má právo na přiměřené zadostiučinění, byla-li mu odvetným opatřením způsobena nemajetková újma. Ustanovení jiných právních předpisů o zvláštních podmínkách pro uplatnění práva na přiměřené zadostiučinění tím nejsou dotčena¹⁾.

(3) Ke vzdání se práva na ochranu před odvetným opatřením se nepřihlíží.

(4) Ochrana náleží oznamovateli, který oznámení podal podle § 7 odstavce 1 a 2 zákona o ochraně oznamovatelů.

Čl. 6

Evidenze a uchovávání oznámení

(1) V rámci odboru 50 se vede v elektronické podobě evidence údajů o přijatých oznámeních, a to v rozsahu

¹⁾ Například § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

- a) datum přijetí oznámení,
- b) jméno, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, jsou-li jí tyto údaje známy,
- c) shrnutí obsahu oznámení a identifikace dotčené osoby, je-li jí její totožnost známa,
- d) datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou a jeho výsledek,
- e) navržená a přijatá preventivní nebo nápravná opatření.

(2) Oznámení a dokumenty související s oznámením se uchovávají po dobu 5 let ode dne přijetí oznámení.

(3) Do evidence podle odstavce 1 a k oznámením a dokumentům uchovávaným podle odstavce 2 mají přístup pouze příslušné osoby odboru 50, včetně ředitele odboru 50.

Čl. 7

Zpracování osobních údajů

(1) Na zpracování osobních údajů v souvislosti s oznámením se nevztahuje povinnost posouzení vlivu zpracování osobních údajů na ochranu osobních údajů.

(2) Osobní údaje se ve vztahu k oznámení zpracovávají na základě čl. 6 odst. 1 písm. c) obecného nařízení o ochraně osobních údajů²⁾ (dále jen „GDPR“).

(3) Zvláštní kategorie osobních údajů podle čl. 9 odst. 1 GDPR je možné ve vztahu k oznámení zpracovávat na základě čl. 9 odst. 2 písm. e), f) nebo g) GDPR.

(4) Informační povinnost podle čl. 13 a 14 GDPR je třeba plnit za současného zachování důvěrnosti podle tohoto VNP.

(5) Výkon práva na přístup k osobním údajům podle čl. 15 GDPR lze subjektu údajů v souladu s čl. 23 GDPR umožnit pouze za předpokladu, že bude zachována důvěrnost totožnosti oznamovatele a dalších osob uvedených v oznámení.

(6) Žádost o přístup k osobním údajům týkající se oznámení projedná pověřenec pro ochranu osobních údajů s příslušnou osobou, za účelem určení rozsahu poskytnutých informací.

Čl. 8

Společná ustanovení

(1) Tímto VNP není dotčena povinnost podle § 8 odst. 1 trestního řádu³⁾ a § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich⁴⁾.

(2) Na proces prověřování oznámení se s ohledem na zachování anonymity oznamovatele přiměřeně použijí příslušná ustanovení VNP č. 71/2016 Inspekční činnost v Celní správě České republiky.

²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

³⁾ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

Čl. 9
Účinnost

Tento VNP nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2024.

brig. gen. Mgr. Marek Šimandl, MPA
generální ředitel
Generální ředitelství cel